

Vážený pane místopředsedo vlády,

Vážený pane ministře,

Vážené dámy a pánové,

velmi rád zahajuji na půdě Českého vysokého učení technického v Praze konferenci a doprovodné akce v rámci projektu „Národní den bez kouře“. Jsem tomu rád především proto, že se domnívám, že o nových trendech a plánech zabalených do názvů bezkouřových nebo zelených balíčků musí být u nás v republice vedena otevřená diskuse. Diskuse nejen o záměrech, směrech a plánech, ale také o dopadech jednotlivých opatření nejen na segmenty naší ekonomiky, na její celkovou konkurenceschopnost a na sociální smír v naší zemi. Prozatím mám dojem, že na dané téma probíhají pouze monology a že zásadní diskuse, která by obohatila příznivce tábora rychlé implementace klimaticko-ekologických reforem a tábora varujícího před takovými reformami prozatím vůbec nezačala. A tak tato diskuse může začít klidně dnes zde, na půdě ČVUT v Praze. Projekt „Národního dne bez kouře“ je k zahájení takové diskuse ideální příležitostí.

Budu velmi upřímný – na naší univerzitě nejsme velcí zastánci grandiózních klimatických balíčků, bezhlavých úprků od tradičních benzinových motorů k elektřině a podobných módních trendů. Neznamená to ale, že takovou diskusi odmítáme. Jen uplatňujeme velmi střízlivý a obezřetný postoj k evropskému klimatickému plánu a podobným reformám a zároveň se ptáme, jaký bude jejich ekonomický, sociální a politický dopad. Ptáme se také na konkurenceschopnost naší ekonomiky v globálním kontextu, zvláště když někteří výrazní ekonomičtí hráči, především v Asii, zatím o stejné transformaci neuvažují. To je nepochybně uvede do konkurenční výhody. Právě tato globální nevyváženost nám dělá vrásky na čele.

Na druhé straně říkám naprosto jasně, že na ČVUT v Praze dobře víme, že klimatická krize není výmyslem, ale opravdovým globálním problémem. Jako škola vítáme, že si Evropa stanovuje určité cíle. Když nedávno navštívil naši univerzitu německý spolkový prezident Frank – Walter Steinmeier, shodli jsme se na tom, že je nutné tuto velkou transformaci provést. Ale že je ji potřeba provést tak, aby zachovala naši ekonomickou sílu. Shodli jsme se, že je to výzva, před kterou stojí Německo i Česko společně jakožto úzce provázané ekonomiky se silným průmyslem. Právě tento aspekt je potřeba akcentovat jako podmínku *sine qua non* při eventuálním uvádění klimatických a „green“ reforem do praxe. A to i z toho důvodu, že úkolem Českého vysokého učení technického není pouze vychovávat nové generace inženýrů, být na špici vědy a výzkumu globálně, ale jako moderní laboratoř České republiky dostávat českou ekonomiku stále více do centra dění v EU i ve světě. Současně pak nechceme, aby se z České republiky se stala pouhá montovna.

ČVUT přistupuje k podpoře české ekonomiky v novém světě digitalizace a klimatických balíčků svým tradičním přístupem – strízlivým, obezřetným a pragmatickým postojem – využijeme to, co se osvědčilo a doplňujeme to novým inovativním, když se to osvědčí! GE Aviation je první vlaštovkou, a to ještě ve spolupráci s významným hráčem průmyslového světa. Díky kolegům z Fakulty strojní se v rámci ČVUT podařilo vybudovat zázemí potřebné k tomu, aby se v České republice daly vyrábět turbovrtulové a turbínové motory nové generace s výrazně nižší uhlíkovou stopou. V případě GE Aviation máme pět zkušeben, ve kterých probíhají testy motorů, digitální simulace a analýzy. Rádi budeme v tomto trendu vědeckovýzkumné spolupráce pokračovat, pokud ucítíme silnější podporu ze strany vlády. V případě projektu GE Aviation byla podpora vlády velmi nízká a podle našeho soudu graduje velmi pomalu. Otevřeně říkám, že pro získání podobných nových „green“ projektů musí být vláda daleko více akční v podpoře akademické sféry. Jako univerzita jsme velmi naléhali na vládu, aby

klimatický plán Evropské komise Fit For 55 a postcovidové investice u nás známé jako Národní plán obnovy akcentovaly velmi ambiciózní megaprojekty podobného ražení, které jsou ČVUT, ale i ostatní vysoké školy schopny dobře připravit a skvěle realizovat a tím finálně posilovat českou ekonomiku. Jako fungující příklad bych zmínil velký výzkumný projekt, který se věnuje dekarbonikaci nazvaný Bio-CCS (*Carbon Capture prof. Jan Hrdlička*), který je velkým úspěchem ČVUT v soutěži mezi OP VVV projekty. V projektu spolupracuje ČVUT s VUT, VŠB a Akademií věd, a je zaměřen na výzkum technologií záchytu a využití CO₂ z energetických konverzí biopaliv.

Nutné je najít průsečík zájmů Evropské komise a českého národního zájmu. Hledat to, co je výhodné pro obě strany, pro ekonomiku a průmysl, pro akademii, pro tuto zemi a pro Evropskou unii. Je třeba velmi precizně nadefinovat českou pozici pro budoucí rozhovory s Bruselem o dalších možných reformách v oblasti klimatu. Reformy ano nebo ne? Diskutujme tak, abychom si názory tříbili a byli konkrétní. Tak budeme silní v budoucích jednáních. Půda ČVUT a platforma „Národního dne bez kouře“ jsou pro tuto diskusi ideální.

Jde o diskusi, která zde dlouho neprobíhala – diskusi mezi průmyslem, vládou a akademií. Proto projekt „Národního dne bez kouře“ vítáme, podporujeme a zúčastňujeme se ho. Slibujeme si od něj, že i díky této platformě budeme o sobě daleko více vědět a daleko lépe komunikovat. Ve finále potom budeme hrdě prezentovat naše společné ideje a pozice v Evropě a ve světě. To prospěje průmyslu, akademii, vládě a celé české společnosti.

Dovolte mi, dámy a pánové, abych „Národní den bez kouře 2021“ prohlásil za zahájený. Vítejte na půdě nejstarší, avšak velmi moderní technické univerzity ve střední Evropě – ČVUT v Praze.